

Voorlopende indicatoren en de internationale goederenhandel

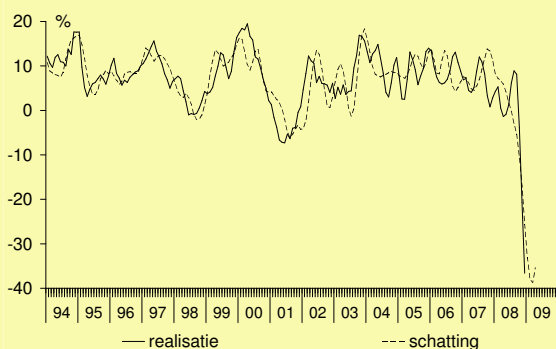
Het CPB maakt gebruik van voorlopende indicatoren voor de Nederlandse economie en voor de wereldhandel. Voor een technische uiteenzetting wordt verwezen naar het kader in hoofdstuk 3. Deze indicatoren geven aanwijzingen voor het conjunctuurverloop in de komende maanden en zijn vooral belangrijk voor het voorspellen van omslagpunten. Er zijn meerdere voorlopende indicatoren voor de internationale conjunctuur, zoals de wereldwijde index van inkoopmanagers en de wereldindicator van het Duitse onderzoeksinstituut IFO. Het CPB gebruikt de samengestelde voorlopende indicatoren van de industriële productie, zoals deze maandelijks door de OESO worden gepubliceerd voor 35 landen. Deze landen zijn samen goed voor 80% van de wereldproductie. De omslagpunten van de indicatoren liggen gemiddeld 4 maanden vóór de omslagpunten van de industriële productie. Omdat er, zeker op wereldniveau, een sterke eenduidige relatie bestaat tussen de industriële productie en de internationale goederenhandel kunnen de vooruitberekeningen ook worden gebruikt om een schatting te maken van het verloop van de wereldhandel in de komende 4 maanden. Daarvoor is op het CPB een monitorsysteem opgezet met maandelijks gegevens van de industriële productie en de internationale goederenhandel van 85 landen.

De figuur links geeft aan hoe het geschatte momentum van de wereldhandelsgroei zich verhoudt tot de realisaties sinds 1994. Tot 2002 komen de voorspellingen goed overeen met de realisaties. Daarna stabiliseert de wereldhandelsgroei tot eind 2007 rond een tempo van 9%, maar het verloop rond deze trend is tamelijk erratisch. De voorlopende indicatoren weten daar niet goed raad mee, maar voorspellen wel het onderliggend groeitempo correct. Belangrijk is dat de voorlopende indicatoren de enorme afzwakking van de wereldhandelsgroei sinds het begin van 2008 wel zeer goed voorspellen. Daardoor wint ook de prognose op basis van de voorlopende indicatoren voor de eerste vier maanden van het lopende jaar aan kracht. Zij zegt dat het tempo van de wereldhandelsdaling onverminderd scherp blijft.

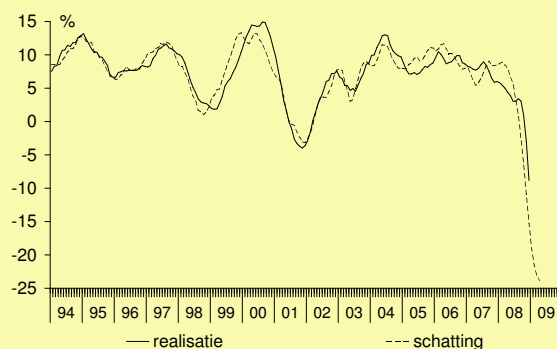
De figuur rechtsonder toont dezelfde gegevens, maar nu gepresenteerd als jaarlijkse mutaties. Het zeer negatieve momentum van de wereldhandelsgroei aan het einde van 2008 en in de beginmaanden van dit jaar trekken de groei van het wereldhandelsvolume ten opzichte van een jaar eerder in ieder geval tot en met april nog veel verder omlaag.

Wereldhandelsvolume, 1994-2009

Momentum (op jaarbasis)^{a,b}

Jaarlijkse groei^b

^a Momentum is de mutatie van de laatste drie maanden ten opzichte van de voorafgaande drie maanden.

^b Wereldhandelschattingen op basis van de industriële productie, zoals geschat met de voorlopende indicatoren van 35 landen.